

Handläggare
Mikael Bohlin
Telefon: 0850806205

Till
Bromma stadsdelsnämnd

Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån

Förvaltningens förslag till beslut

1. Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån, Fakta och åtgärdsbehov (bilaga 1) och Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån, Genomförandeplan Stockholms stad (bilaga 2), antas.
2. Utredning, uppföljning och utvärdering av Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån ska ske i enlighet med vad som anges i gemensamt tjänsteutlåtande (bilaga 3)

Omedelbar justering.

Sammanfattning

Bällstaåns vattenkvalitet och den fysiska livsmiljön måste förbättras om miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna uppnås. Ytterligare en utmaning är att hantera riskerna för översvämningar i hela avrinningsområdet.

Syftet med det lokala åtgärdsprogrammet för Bällstaån är att belysa de huvudsakliga utmaningarna och ge förslag på åtgärder för att vattenförekomsten ska kunna följa miljökvalitetsnormerna. Eftersom ån är känslig för översvämningar är även flödesutjämnande åtgärder viktiga.

Den stora andelen hårdgjord mark medför att avrinning av dagvatten kan ske mycket snabbt vilket innebär att åns omgivning redan idag är drabbade av översvämningar. Exploateringstrycket är stort. Ett nytt bostadsområde, Annedal, har byggts vid den nedre delen av Bällstaån och det pågår planering för över 25 000 nya bostäder samt flera stora infrastrukturprojekt inom avrinningsområdet. Såväl befintlig som ny bebyggelse förutsätter att dagvatten kan avledas till ån. I samband med ny bebyggelse är det viktigt att rena och fördröja dagvatten inom exploateringsområdena för att begränsa negativ påverkan på ån.

Bromma stadsdelsförvaltning har inga synpunkter på, eller ytterligare förslag rörande den Lokala åtgärdsplanen för Bällstaån.

Bakgrund

Enligt Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus ska lokala åtgärdsprogram tas fram för stadens vattenförekomster. Åtgärdsprogrammen utgör en konkretisering av handlingsplanen för god vattenstatus och antas av respektive nämnd och bolag. Lokala åtgärdsprogram som tas fram på kommunal nivå har inte samma rättsliga status som vattenmyndighetens åtgärdsprogram, vilka beslutas med stöd av miljöbalken.

Föreslagna åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen syftar till att minska den historiska och befintliga belastningen som påverkar åtgärdsprogram för vattenförekomster medan stadens dagvattenstrategi främst syftar till att minska belastningen i samband med ny exploatering. Genom lokala åtgärdsprogram kan staden visa hur miljö kvalitetsnormerna är avsedda att följas och utgör därmed en förutsättning för att staden ska kunna förena sitt bostadspolitiska mål om att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030 med skyldigheten att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Bällstaåns avrinningsområde ingår i ett av Stockholmsregionens mest expansiva områden med bland annat ny bostadsbebyggelse i Barkarbystaden, Järfälla kommun och Bromstensstaden i Stockholm. Flera stora infrastrukturprojekt pågår eller planeras; utbyggnad av Mäljarbanan, anläggande av E4 Förbifart Stockholm, förlängning av tunnelbanan mellan Akalla och Barkarby och förlängning av tvärbanans Kistagren. Såväl befintlig som ny bebyggelse och infrastruktur behöver avleda dagvatten till Bällstaån.

Ärendet

Bällstaån utsätts för många olika typer av påverkan som har effekter på det biologiska och kemiska tillståndet i vattnet. Det handlar främst om utsläpp från diffusa källor som, via dagvatten, förs ut i ån. Bara en tredjedel av avrinningsområdet består av grönområden. Resten utgörs av bostäder, vägar, flera industriområden samt centrumområden.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns vattendistrikt har fastställt miljö kvalitetsnormer för Bällstaån till måttlig ekologisk status till 2027, med mindre strängt krav för hydromorfologisk påverkan då befintlig stadsmiljö i direkt närhet till strandlinjen ses som ett allmänintresse av större vikt. Trots det mindre stränga kravet ska bästa möjliga ekologiska status uppnås, som kan åstadkommas med

rimliga åtgärder. Miljökvalitetsnormen för kemisk status är att god status ska uppnås till år 2027.

I åtgärdsprogrammets faktadel belyses utmaningarna inom hela års avrinningsområde för att nå miljökvalitetsnormerna. Genomförandeplanen för Stockholm innehåller förslag på olika typer av åtgärder och möjliggör för ansvariga aktörer att påbörja förstudier, projektering och genomförande av åtgärder utifrån de förslag som lämnas.

Primära målgrupper för åtgärdsprogrammet är kommunala nämnder och bolag i respektive kommun. För Stockholm stad är dessa i första hand Stockholm Vatten och Avfall AB, miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma.

Både beräkningar av belastning, förbättringsbehov och kostnader för åtgärder är baserade på nuvarande kunskapsläge och rimliga antaganden. Beräkningarna är dock behäftade med osäkerheter som ska minimeras i ett senare skede i samband med att åtgärdsförslagen utreds vidare av respektive genomförandeorganisation.

De lokala åtgärdsprogrammen samt effekten av åtgärdsgenomförandet kommer att förvaltas digitalt på Miljöbarometern, vilket innebär att uppföljning och förändringar redovisas på ett samlat och flexibelt sätt. Miljöförvaltningen har huvudansvar för den digitala hanteringen av samtliga lokala åtgärdsprogram inom staden.

En utvärdering av arbetet enligt de lokala åtgärdsprogrammen ska ske senast 2025. Utvärderingen kommer att samordnas av miljöförvaltningen och resultaten kommer att kommuniceras till miljö- och hälsoskyddsnämnden för vidare hantering.

Ärendets beredning

Lokalt åtgärdsprogram för Bällstaån är framtaget av miljöförvaltningen i Stockholms stad i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB. Bällstaågruppen, det kommunövergripande samarbetet kring Bällstaån, har fungerat som referensgrupp för faktadelen som omfattar hela års avrinningsområde. Under hösten 2021 har representanter från stadens exploateringskontor, trafikkontor, stadsbyggnadskontor, fastighetskontor, idrottsförvaltning samt berörda stadsdelsförvaltningar haft möjlighet att delta i en referensgrupp vid utarbetandet av Stockholms stads genomförandeplan.

I det lokala åtgärdsprogrammet föreslås åtgärder vilka på sikt ska leda till att god vattenstatus nås i Bällstaån. I genomförandeplanen för Stockholms stad identifieras förvaltningar och bolag som får i uppdrag att utreda respektive åtgärd vidare. De ekonomiska konsekvenserna är översiktligt beskrivna genom att respektive åtgärd har kalkylerats utifrån relevanta schabloniserade kostnader. I arbetsprocessen har osäkerheter identifierats gällande kostnader och föroreningshalter samt risker att föreslagna anläggningars lokalisering kolliderar med andra ändamål.

En första version av åtgärdsprogrammet har översänts till berörda förvaltningar för kontorsremiss på tjänstemannanivå under våren 2022. Programmet har därefter kompletterats utifrån inkomna synpunkter. Stadens styrgrupp för god vattenstatus har granskat och godkänt åtgärdsprogrammet inför politisk behandling. I styrgruppen ingår miljöförvaltningen, Stockholm Vatten och Avfall AB, exploateringskontoret, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, fastighetskontoret, idrottsförvaltningen samt Bromma och Norrmalms stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Bromma stadsdelsförvaltning har inga synpunkter på, eller ytterligare förslag rörande den Lokala åtgärdsplanen för Bällstaån.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Bromma stadsdelsförvaltning

Peter Dacke
Avdelningschef administration
Bromma stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. LÅP för Bällstaån – fakta och åtgärdsbehov
2. LÅP för Bällstaån – genomförandeplan
3. Gemensamt tjänsteutlåtande